

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Smerom k obehovému hospodárstvu: revízia právnych predpisov EÚ v oblasti odpadu

(2015/C 140/08)

Spravodajkyňa:	Mariana Gâju, starostka obce Cumpăna, župa Constanța, RO/SES
Referenčné dokumenty:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Smerom k obehovému hospodárstvu: Program nulového odpadu pre Európu COM(2014) 398 final Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade, smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov, smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a smernica 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

A. Smerom k obehovému hospodárstvu

1. víta skutočnosť, že Komisia predložila súbor opatrení o obehovom hospodárstve⁽¹⁾, ktoré stanovujú spoločný a koherentný rámec v Európskej únii pre efektívne využívanie zdrojov. VR zdôrazňuje, že táto skutočnosť si vyžaduje politickú vôľu zameranú na zmenu, dlhodobú investičnú politiku a investičné plánovanie a zmenu v oblasti úrovne informovania a zapájania občanov, ako aj pokiaľ ide o správanie v súvislosti so zdrojmi. VR opakovane zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány pri vytváraní rámca pre takéto politiky, ako aj pri ich uplatňovaní a hodnotení⁽²⁾;

2. v plnej miere uznáva potrebu prechodu na obehové hospodárstvo a výhody, ktoré z neho vyplývajú, tak ako sa ukázalo v Európskej platforme na vysokej úrovni pre účinné využívanie zdrojov (EREP)⁽³⁾. VR pripomína, že ide o logické vyústenie záväzkov stanovených v pláne pre Európu efektívne-využívajúcu zdroje, ktorý bol vypracovaný v rámci 7. environmentálneho akčného programu EÚ. Zdôrazňuje, že rozvoj obehového hospodárstva je kľúčom k dosiahnutiu všetkých cieľov v oblasti účinného využívania zdrojov, ktorým sa zabezpečí, že ekonomika bude môcť rásť a taktiež sa stane menej závislou od surovín, čo povedie k lepšej ochrane životného prostredia;

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. je preto hlboko znepokojený decembrovým oznámením Komisie týkajúcim sa jej úmyslu stiahnuť legislatívny návrh, ktorým sa menia a dopĺňajú viaceré smernice o odpade, v záujme podpory obehového hospodárstva. Domnieva sa, že návrh, ktorému inštitúcie EÚ a zainteresované strany už venovali veľa času, predstavuje z celkového hľadiska vyvážený kompromis. V tejto súvislosti pripomína, že Európsky parlament a Rada ministrov, ako i mnohé zainteresované strany dali jasne najavo, že podporujú pokračovanie tohto legislatívneho procesu;

4. vyzýva Európsku komisiu, aby k obehovému hospodárstvu prijala integrovanejší a ucelenejší prístup. Popri predchádzaní vzniku odpadu a opätovnom použití je pri prechode na obehové hospodárstvo potrebné zamerať sa na celý reťazec a lepší súlad medzi rôznymi oblasťami politiky a iniciatívami, ako je plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje, siedmy environmentálny akčný program, klimaticko-energetický balík, environmentálna stopa (analýza životného cyklu a uhlíková stopa), európska stratégia pre biologické materiály – Inovácie pre udržateľný rast: biohospodárstvo pre Európu;

5. berie v tomto ohľade na vedomie úmysel Európskej komisie predstaviť do konca roka 2015 vylepšený a ambicióznejší súbor návrhov. Vyjadruje však vážne pochybnosti o tom, že možno v takom relatívne krátkom čase nájsť výrazne lepšie kompromisy o takom veľkom množstve komplexných otázok. V tomto ohľade pripomína, že miestne a regionálne orgány naliehavo potrebujú jasné a spoľahlivé právne usmernenia a že obehové hospodárstvo disponuje veľkým potenciálom prispievať k hospodárskemu rastu. Odporúča preto nestrácať čas, ale ďalej sa usilovať zlepšiť návrhy Komisie v priebehu už začatého legislatívneho postupu. Vyzýva preto Komisiu a spoluzákonodarcov, aby vo svojej budúcej práci prihliadli na uvedené pripomienky a návrhy, vrátane tých, ktoré sa týkajú posilnenia obehového hospodárstva v začiatkových štádiách koncepcie a výroby produktov;

6. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zahrnúť biohospodárstvo ako celok do európskej koncepcie obehového hospodárstva. Biohospodárstvo ročne vytvára obrat vo výške 22 miliárd EUR, významne prispieva k ekologickému a udržateľnému rastu a vytvára nové pracovné a trhové príležitosti. K väčšine investícií do biohospodárstva dochádza na regionálnej resp. miestnej úrovni, kde vďaka mnohým iniciatívam zdola nahor vznikajú nové hodnotové reťazce a pracovné príležitosti;

7. v tejto súvislosti pripomína najmä významný potenciál obehového hospodárstva prinášať úspory podnikom, verejným orgánom a spotrebiteľom EÚ. Zdôrazňuje, že tieto úspory by sa mali premietnuť do rozsiahlych a dlhodobých investícií do hospodárstva EÚ a následne by mali viesť k tvorbe udržateľných pracovných miest v EÚ;

8. zdôrazňuje, že je potrebné ďalej rozvíjať vhodný politický rámec pre obehové hospodárstvo na všetkých úrovniach (na úrovni EÚ, vnútroštátnej a regionálnej úrovni) a využívať pritom opatrenia kombinujúce inteligentnú reguláciu, trhové nástroje (najmä nástroje s osobitným dôrazom na podporu využívania recyklovaných materiálov), výskum a inováciu, stimuly, výmenu informácií a podporu dobrovoľných prístupov. VR sa domnieva, že dizajn a inovácia majú kľúčový význam pre urýchlenie prechodu na obehové hospodárstvo, a vyzýva Komisiu, aby podporila inováciu najmä v rámci programu EÚ pre výskum a inováciu (Horizont 2020), uľahčila rozvoj väčšieho počtu obehových modelov pre výrobky a služby aj prostredníctvom koherentnejšej politiky v oblasti výrobkov, aby ďalej pracovala na revízii a uplatňovaní smernice o ekodizajne prostredníctvom zahrnutia kritérií týkajúcich sa efektívneho využívania zdrojov a aby stanovila, akým spôsobom uplatňovať využitie merania vplyvu na životné prostredie pri navrhovaní výrobkov a procesov;

9. podporuje uplatňovanie smernice o ekodizajne na kritériá efektívneho využívania zdrojov týkajúce sa udržateľnosti, modulárnosti, opätovného využitia a recyklovateľnosti s príslušným poradenstvom pre spotrebiteľa vrátane budúcej prioritnej skupiny výrobkov v pracovnom pláne na roky 2015 – 2017. Výbor žiadal o radikálnu revíziu tejto smernice a opatrení na jej realizáciu s cieľom podporiť efektívne využívanie zdrojov, a to rozšírením jej pôsobnosti na neenergetické výrobky, ktoré významne vplývajú na životné prostredie⁽⁴⁾;

(⁴) CďR 3751/2013, CďR 1617/2013, CďR 140/2011 fin.

10. zdôrazňuje, že v začiatkovej fáze výrobného procesu je dôležité klásť osobitný dôraz na obaly z kompozitných materiálov, aby sa znížil odpad z materiálov, ktoré nie sú recyklovateľné alebo sú recyklovateľné, iba ak sa použijú zložité a finančne nákladné technológie. Navrhuje, aby sa nariadenie o ekologickej značke uplatňovalo na čoraz väčší počet služieb a produktov, aby sa zabezpečilo ľahšie vykonávanie opatrení plánovaných na zníženie odpadu, a zároveň aby sa spotrebiteľom poskytli jasnejšie a užitočnejšie informácie v záujme zníženia dosahu výrobkov a služieb na životné prostredie;

11. víta iniciatívy oznámené Európskou komisiou na podporu zeleného verejného obstarávania (GPP), konkrétne usmernenie k zelenému verejnému obstarávaniu (GPP) o možnostiach ponúkaných novými smernicami o verejnom obstarávaní, ako aj odporúčanie k monitorovaniu výkonnosti členských štátov pri dosahovaní cieľa 50 % podielu GPP a podporu vytvárania sietí verejných orgánov v oblasti GPP. VR však opäť žiada, aby sa stanovili povinné ciele v oblasti GPP pre národné vlády a európske inštitúcie ⁽⁵⁾;

12. opäť zdôrazňuje, že je nevyhnutné monitorovať pokrok hlavnej iniciatívy stratégie Európa 2020 „Európa efektívne využívajúca zdroje“ v rámci tejto stratégie a európskeho semestra a ročného prieskumu rastu, ktoré s ňou súvisia. Účinné využívanie zdrojov sa musí stať neoddeliteľnou súčasťou systému národných správ pre stratégiu Európa 2020, národných programov reforiem a odporúčaní pre jednotlivé krajiny. V tejto súvislosti vyzýva Európsku radu, aby v rámci preskúmania stratégie Európa 2020 v polovici jej uplatňovania začlenila nový hlavný cieľ týkajúci sa produktivity zdrojov, v ktorom by išlo aspoň o 30 % zvýšenie produktivity zdrojov do roku 2030 a ktorý by sa meral pomocou HDP deleného spotrebou surovín, pričom by sa zohľadnili už existujúce ciele na vnútroštátnej úrovni ⁽⁶⁾;

B. O návrhu smernice, ktorou sa menia a dopĺňajú viaceré smernice o odpadoch

13. poukazuje na pokrok, ktorý bol dosiahnutý v oblasti odpadového hospodárstva vďaka európskemu legislatívnemu rámcu založenému na proaktívnej politike. VR zdôrazňuje, že niektoré členské štáty a miestne a regionálne orgány dosiahli a dokonca prekonalí ciele EÚ v tejto oblasti, a domnieva sa, že budúca legislatíva bude musieť zohľadniť rôzne východiskové pozície a podporovať najmä najmenej výkonné štáty, aby pokračovali v tomto úsilí a zintenzívnili svoje snahy;

14. domnieva sa, že zodpovedná a udržateľná politika v rámci „hierarchie odpadu“ sa musí zamerať na to, aby sa v maximálnej miere znížil vznik odpadu a obmedzil negatívny účinok odpadu a hospodárenia s ním na zdravie ľudí a na životné prostredie, aby sa taktiež znížila spotreba materiálov a aby sa materiály obsiahnuté v odpadoch začlenili do hospodárskeho obehu. VR zastáva názor, že rešpektovanie „hierarchie dopadu“ je najúčinnější spôsob, ako znížiť ekologické a finančné náklady na hospodárenie s odpadom, a následne vyjadruje poľutovanie nad tým, že v oznámení Komisie sa neuvádza, že povinný cieľ dosiahnuť zníženie vzniku odpadu by sa mal zahrnúť do rámcovej smernice o odpade (Waste Framework Directive);

15. domnieva sa, že na uľahčenie opätovného začlenenia materiálov do výrobného cyklu, a teda na prechod smerom k obhobovému hospodárstvu, by sa malo ako jedno z najpriamejších opatrení uľahčiť používanie systémov oznamovania toho, či daný výrobok má vedľajší produkt, alebo či prestal byť odpadom;

16. zdôrazňuje skutočnosť, že so zreteľom na existujúce rozdiely medzi regiónmi a členskými štátmi EÚ v plnení cieľov stanovených v súčasnej európskej legislatíve v oblasti odpadového hospodárstva ⁽⁷⁾ je veľmi dôležité, aby sa povzbudzovala spolupráca a šírili sa príklady osvedčených postupov v tejto oblasti, tak aby sa aj menej výkonným členským štátom a regiónom poskytla pomoc pri realizácii konečných cieľov. Treba však brať na vedomie, že v regiónoch alebo na územiach, kde je obyvateľstvo veľmi rozptýlené a strediská na spracovanie odpadu sú veľmi vzdialené, sa zvyšujú náklady na spracovanie odpadu a dosiahnutie cieľa nulového odpadu je veľmi ťažké;

17. zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť odbytiská pre materiály získané z odpadu a výrobky vyrobené z týchto materiálov, čím sa vytvorí jednotný zákonný rámec, a okrem toho sa zaručia rovnaké príležitosti pre všetkých aktérov, ktorí zhodnocujú a opakovane zapájajú tieto materiály do hospodárskeho obehu;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Smernice 2008/98/EC, 99/31/EC, 94/62/EC.

18. zdôrazňuje zásadnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní legislatívy v tejto oblasti, pri vytváraní a financovaní infraštruktúry na spracovanie a uskladňovanie odpadu a pri riadení tokov odpadu, ktoré je jednou z najväčších výziev, ktorú musia miestne a regionálne orgány riešiť. Tak ako vo svojom predchádzajúcom stanovisku⁽⁸⁾ výbor vyjadruje želanie, aby sa posilnila účasť miestnych a regionálnych orgánov na revízií cieľov, ktoré bude potrebné plniť. VR v tejto súvislosti žiada, aby EÚ miestnym a regionálnym orgánom zabezpečila takú mieru zapojenia a spolupráce, ktorá bude v plnom rozsahu dodržiavať zásadu subsidiarity;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v návrhu smernice sa nevenuje dostatočná pozornosť energetickému zhodnocovaniu odpadu, pokiaľ ide o nerecyklovateľný odpad, ako konečnému kroku v procese zhodnocovania odpadu, hoci by sa tým umožnilo lepšie plniť ambiciózne ciele vytýčené všetkým členským štátom a zároveň by sa posilnila energetická nezávislosť Európskej únie;

20. domnieva sa, že výsledky posúdenia vplyvu⁽⁹⁾, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu smernice, sú veľmi optimistické, a odporúča Komisii, aby objasnila údaje, z ktorých vychádzala pri vypracúvaní tohto posúdenia, vrátane vedeckých dôkazov, na základe ktorých zvolila takýto postup, nákladov na takýto postup a v neposlednom rade vrátane príležitosti zvoliť si ako kritérium situáciu v najvýkonnejších členských štátoch;

21. na základe predchádzajúcich odporúčaní⁽¹⁰⁾ podporuje zrýchlené systematické zavádzanie ekonomických nástrojov v odpadovom hospodárstve zo strany členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov, napríklad propagovaním takýchto nástrojov v plánoch odpadového hospodárstva a plnenia požiadaviek (ako súčasť systému včasného varovania) a podporou rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Výbor zdôrazňuje potenciál týchto nástrojov vytvárať pre miestne a regionálne orgány príjmy, ktoré by sa mohli použiť na pokrytie administratívnych nákladov spojených s vykonávaním a presadzovaním cieľov v oblasti odpadu a ako finančné prostriedky na činnosti čistenia od odpadu, recykláciu a iné projekty ochrany životného prostredia;

Vymedzenie pojmov

22. žiada Radu a Európsky parlament, aby v prílohe VI návrhu smernice zachovala jednotnú a jednoznačnú definíciu *komunálneho odpadu*. Táto definícia by sa mala spresniť tak, že sa dôraz bude klásť na to, o aký druh odpadu ide, a nie na to, ktorý subjekt realizuje jeho zber. Presnejšia jednotná definícia je potrebná na to, aby sa zabezpečil súlad a riadne vykonávanie príslušnej politiky a aby sa mohli porovnávať výsledky rôznych miestnych a regionálnych orgánov a členských štátov.

23. výbor vyjadruje spokojnosť s návrhom zmeniť definíciu odpadu, ktorý sa považuje za *odpad pripravený na opätovné použitie a recykláciu*. Aj keď táto definícia nie je úplne založená na výsledkoch, zodpovedá požiadavkám, ktoré VR formuloval v minulosti v súvislosti so stanovením jednotnej metódy výpočtu recyklačných výkonov a skutočne recyklovaného množstva⁽¹¹⁾;

24. odporúča Komisii, aby opakovane preskúmala definície *zberu* a *separovaného zberu*, pretože v jednotlivých členských štátoch sa tieto definície vykladajú rôzne. VR taktiež odporúča, aby sa vymedzila koncepcia *separovania* zo štatistických a komunikačných dôvodov, ako aj z dôvodu kvality materiálov vzhľadom na to, že viaceré členské štáty zbierajú a zaznamenávajú množstvo odpadu dovezeného do triediacich zariadení, ktorý môže obsahovať až 30 % nečistôt;

Jednotná metóda merania

25. zdôrazňuje a súhlasí s tým, že je potrebné stanoviť *jednotnú metódu výpočtu cieľov recyklácie*, a v tejto súvislosti víta návrh Komisie. Toto zjednodušenie a voľba „metódy zameranej na výsledky“ umožnia lepšie porovnanie rôznych výkonov v EÚ a prispejú k spracovaniu odpadu na užitočné zdroje. Zdôrazňuje však, že v súvislosti s navrhovanou metódou výpočtu jestvuje niekoľko nejasností. V prípade niektorých tokov odpadu môže byť veľmi ťažké plniť stanovené ciele, ak sa budú využívať súčasné technológie. Výbor vyzýva Európsku komisiu, aby objasnila metódu výpočtu a použité definície a aby v prípade potreby navrhla úpravu;

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Predchádzanie vzniku odpadov a optimalizácia modelov riadenia

26. zdôrazňuje, že v záujme rešpektovania zásad „hierarchie odpadu“, v rámci ktorej zaujíma predchádzanie vzniku odpadu popredné miesto, ktoré sú zároveň základným prvkom obehového hospodárstva, by bolo potrebné, aby sa táto zásada zohľadňovala prioritne pred všetkými ostatnými zásadami. Komisia by v tomto zmysle mala najprv navrhnúť *záväznú cieľ pre predchádzanie vzniku odpadu*, ktoré budú doplnené o finančné stimuly, ale aj o komplexné uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“;

27. opakovane žiada, aby sa zaviedol povinný cieľ zameraný na predchádzanie vzniku komunálneho odpadu resp. na znižovanie jeho objemu v EÚ, tak aby sa v porovnaní s úrovňou v roku 2010 znížil do roku 2020 objem komunálneho odpadu na osobu o 10 % ⁽¹²⁾;

28. odporúča zaviesť dodatočné opatrenia na zlepšenie separovaného zberu a recyklácie odpadu, ako sú: podpora potrubnej prepravy odpadu z domácností do kontajnerov separovaného zberu, zavádzanie viackomorových kontajnerov na stavbách, ktoré uľahčia separovanie a riadenie rôznych druhov stavebného a demolačného odpadu, rozvoj modelov riadenia a zariadení na recykláciu predvídateľného budúceho rastu odpadu zo solárnych fotovoltaických panelov a vytvorenie siete infraštruktúr na dekontamináciu a zhodnocovanie dopravných prostriedkov na konci ich životnosti;

Rozšírená zodpovednosť výrobcu

29. zdôrazňuje, že pri prechode na obehové hospodárstvo je potrebné zohľadniť nielen odpadové hospodárstvo, ale aj iné oblasti, ktoré súvisia s vývojom a výrobou produktov. Aby sa produkty dali ľahko recyklovať a vyrábať, je potrebné podporovať ekologický vývoj produktov a šírenie technológií, pri ktorých nevzniká odpad alebo vzniká len v minimálnom množstve;

30. so zreteľom na posilňovanie rozšírenej zodpovednosti výrobcu žiada Radu a Európsky parlament, aby zachovali navrhovanú zmenu v článku 8 rámcovej smernice o odpade, podľa ktorej sú členské štáty povinné a nielen vyzývané k tomu, aby povzbudzovali ekologickú účinnosť a ekodizajn výrobkov vrátane technickej udržateľnosti a recyklovateľnosti a zohľadňovali vplyv celého životného cyklu výrobkov;

31. konštatuje, že v návrhu smernice sa neuvádza žiadny kvantifikovaný cieľ v prospech ekologicky zodpovednej koncepcie výrobkov, a preto vyzýva, aby hospodárske subjekty niesli väčšiu environmentálnu zodpovednosť a uvítal by, ak by sa predložili konkrétne odporúčania týkajúce sa percentuálneho podielu recyklovaných materiálov, ktoré by sa používali vo výrobkoch uvádzaných na trh; v tejto súvislosti poukazuje tiež na význam používania ekologickej značky;

32. zdôrazňuje, že zásada rozšírenej zodpovednosti výrobcov, vrátane výrobcov a dovozcov, sa preukázala byť účinnou pákou politiky na podporu opatrení zameraných na predchádzanie vzniku odpadu. Výbor však žiada, aby sa prijali sprievodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, že vzniknuté náklady nebude znášať konečný spotrebiteľ a dosiahnutý zisk sa bude opakovane investovať do odpadového hospodárstva;

33. aj naďalej podporuje posilňovanie zásady rozšírenej zodpovednosti výrobcu v legislatíve EÚ ⁽¹³⁾ a navrhuje, aby sa zaviedli minimálne požiadavky (pokrytie nákladov na zber, riadenie a spracovanie tokov odpadu, náklady na informovanie obyvateľov a na prispôbenie koncepcie výrobkov na ekodizajn);

Ciele

34. žiada Európsky parlament a Radu, aby naďalej prijímali ambiciózne opatrenia, pokiaľ ide o realizáciu cieľa, ktorý navrhla Komisia v súvislosti s opakovaným využívaním a recykláciou komunálneho odpadu. VR taktiež víta nové ustanovenie, v súlade s ktorým členské štáty musia zaviesť do svojich plánov odpadového hospodárstva opatrenia týkajúce sa zberu recyklácie odpadu obsahujúceho významné množstvo kľúčových surovín;

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. odporúča, aby európska legislatíva sledovala v tomto smere taktiež ambiciózne ciele, aby však bola zároveň realistická. VR upozorňuje na skutočnosť, že návrhy na úpravu cieľov paralelne s návrhom jednotnej metódy výpočtu môžu byť pre viaceré členské štáty a miestne a regionálne orgány veľkou výzvou, a to najmä pre tie, ktoré majú ťažkosti s realizáciou súčasnej legislatívy. Nové ciele sa musia stanoviť na základe dôkladného preskúmania dôvodov, pre ktoré sa neplnia súčasné ciele, a ich dôsledkov, a to aj na regionálnej úrovni, pričom obzvlášť dôležitá je demografická osobitosť určitých území s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva. Navrhuje, aby ambiciózne a realistické ciele v oblasti recyklácie vychádzali z rozsiahlej diskusie s členskými štátmi a ich miestnymi a regionálnymi orgánmi o potrebných opatreniach, ktoré zabezpečia ich účinné monitorovanie a úspešnú realizáciu;

36. zdôrazňuje, že realizácia súčasných cieľov prebieha v jednotlivých členských štátoch a regiónoch veľmi rozdielne, avšak pozitívne výsledky dosiahnuté v niektorých členských štátoch zároveň poukazujú na to, že je možné plniť ambiciózne ciele, resp. osvojiť si ich, ak sú dané vhodné podmienky a ak sa rozvinie potrebná administratívna kapacita tam, kde doteraz neexistovala ⁽¹⁴⁾;

37. dôrazne žiada, aby ciele stanovené v novej smernici boli podmienené kvalitou recyklovaných alebo opakovane použitých materiálov, tak aby recyklované materiály nepoškodzovali životné prostredie ani zdravie ľudí a aby sa zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž na odbytovom trhu so surovinami. Okrem toho by mali byť stanovené jednotné a jasné základy výpočtu na zistenie úrovne skutočnej recyklácie;

38. odporúča, aby sa zachovala úroveň ambícií v súvislosti s cieľmi v oblasti recyklácie odpadov z obalov do roku 2020, 2025 a 2030 a podporuje návrh používať jednotnú metódu výpočtu recyklačných výkonov, ktorá sa obmedzí na aktivity v oblasti recyklácie namiesto aktivít v oblasti obnovy a recyklácie, tak ako je to v súčasnosti. . Kvantitatívne ciele v oblasti recyklácie by sa mali stanoviť po posúdení vplyvu zmeny metódy výpočtu. Pri metódach výpočtu a cieľoch by sa malo tiež zohľadniť priame opätovné použitie obalov. VR už v minulosti žiadal, aby sa posúdili možnosti v súvislosti so zvýšením objemu recyklácie na 70 % a v prípade skla, kovu, papiera, lepenky a dreva na 80 % do roku 2020;

39. opakovane pripomína svoju žiadosť, aby sa do revidovanej rámcovej smernice o odpade zahrnul nový cieľ týkajúci sa recyklácie biologického odpadu s cieľom zabezpečiť rozvoj tohto odvetvia a stanoviť kvantitatívne ciele ⁽¹⁵⁾. Komisia by okrem toho mohla stanoviť aj povinné kritériá pre kvalitu kompostu, aby sa podporil trh pre recykláciu biologického odpadu a ochrana životného prostredia ⁽¹⁶⁾. Na tento účel by mohlo byť užitočné vypracovať a medzi občanov šíriť usmernenia, ktoré by umožnili zlepšiť kvalitu zberaného biologického odpadu určeného na kompostovanie;

40. opakovane rozhodne odporúča, aby sa stanovili doplnkové ciele v oblasti prípravy na opätovné použitie, ktoré budú záväzné, konkrétne a špecifické pre každý tok odpadu, najmä pokiaľ ide o nábytok, textil a odpad z elektrických a elektronických zariadení, keďže tieto typy cieľov už existujú v niektorých krajinách na vnútroštátnej a regionálnej úrovni ⁽¹⁷⁾;

Skládkovanie

41. v nadväznosti na výzvu Európskeho parlamentu postupne zakázať skládkovanie ⁽¹⁸⁾ žiadal, aby sa do roku 2020 zakázalo skládkovanie recyklovateľného odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu ⁽¹⁹⁾. V tomto zmysle VR opakovane žiada Európsky parlament a Radu, aby sa zachoval aspoň navrhovaný cieľ, že od 1. januára 2025 sa nebude môcť skládkovať žiadny biologicky rozložiteľný odpad a že recyklovateľný odpad sa bude zbierať separovane a skutočne recyklovať, keď to bude technicky a ekonomicky uskutočniteľné;

⁽¹⁴⁾ Pozri aj Správu o hodnotení územného vplyvu o súbore opatrení v oblasti obehového hospodárstva, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CdR 1617/2013, CdR 3751/2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Správa o Európe efektívne využívajúcej zdroje, 2011/2068(INI), Európsky parlament, 8. mája 2012.

⁽¹⁹⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

42. požaduje, aby sa zmenila formulácia cieľov zameraných na znižovanie, pretože tak pojem skládky, ktorá nie je nebezpečná, ako i pojem komunálneho odpadu je obsiahnutý v navrhovaných výpočtoch a podieloch, a to i napriek tomu, že komunálny odpad nie je jediným druhom odpadu, ktorý možno uložiť na skládku, ktorá nie je nebezpečná. VR taktiež odporúča, aby sa navrhovaný nepovinný cieľ skládkovať do roku 2030 maximálne 5 % zvyškového odpadu, preformuloval s použitím pokiaľ možno pružnejších prvkov, ale zdôrazňuje, že potom by sa mal pretransformovať na záväzný cieľ, ktorý by bol viac v súlade s mandátom, ktorý bol udelený v 7. akčnom programe pre životné prostredie, ako aj s predchádzajúcimi odporúčaniami VR ⁽²⁰⁾;

43. vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala potenciál recyklácie stavebného a demolačného odpadu a aby najmä posúdila, či jediný cieľ v tejto oblasti stačí alebo nie na podnietenie zberu, triedenia a recyklácie rôznych druhov materiálu alebo či by boli potrebné osobitné ciele pre tie stavebné materiály, ktoré majú menší podiel stavebného a demolačného odpadu.

Systém včasného varovania a podávanie správ

44. víta návrh zaviesť systém včasného varovania na monitorovanie zlučiteľnosti s cieľmi v oblasti recyklácie navrhovanými v novej smernici. Plány týkajúce sa zlučiteľnosti zohľadňujú odporúčania VR, aby sa vypracovali plány na individuálne plnenie zo strany každého členského štátu. Zároveň vyzýva Komisiu, aby poskytla členským štátom metodickú pomoc pri vypracúvaní uvedených plánov;

45. taktiež víta zavedenie povinnosti predkladať *výročné správy*, ktoré musia byť doplnené o správu týkajúcu sa kontroly kvality a musia byť overené treťou nezávislou stranou. Týmto ustanovením by sa mohli vytvoriť podmienky potrebné na to, aby sa mohla lepšie hodnotiť situácia v každom členskom štáte z hľadiska realizácie cieľov a mohlo by sa umožniť prijať opatrenia zamerané na zlepšenie výkonov v tejto oblasti;

46. odporúča, aby bolo predkladanie výročných správ na overenie treťou nezávislou stranou povinné len vtedy, ak existujú pochybnosti o spoľahlivosti údajov uvedených v správe, a odporúča Komisii, aby stanovila objektívne kritériá a poskytla metodickú podporu, podľa ktorých sa má takéto overenie vykonať;

Subsidiarita a proporionalita

47. domnieva sa, že nové ciele v oblasti recyklácie komunálneho odpadu, odpadu z obalov, odpadu z elektrických a elektronických zariadení, zrušenia skládkovania recyklovateľného odpadu do roku 2025 a potom do roku 2030, ani systém včasného varovania alebo úprava povinností v oblasti predkladania správ nevzbudzujú obavy z hľadiska subsidiarity. Existujú však určité problémy v súvislosti s proporionalitou, pokiaľ ide o rozdielnu úroveň realizácie súčasných cieľov a časový plán pre nové ciele, ktorý navrhuje Komisia ⁽²¹⁾;

Delegované akty

48. so znepokojením upozorňuje na to, že mnohé ustanovenia v novej smernici umožnia Komisii v budúcnosti prijímať delegované akty.

⁽²⁰⁾ CDR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Report on the consultation of the CoR Subsidiarity Monitoring Network (SMN) and the Subsidiarity Expert Group (SEG), 2014 (*Správa o konzultácii Siete VR na monitorovanie subsidiarity a Externej skupiny pre subsidiaritu*).

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Článok 1 – Zmena smernice 2008/98/ES, bod 6 – zmena článku 8 – písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>b) Odsek 2 sa nahrádza takto:</p> <p>„2. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na podporu navrhovania výrobkov s cieľom znížiť ich vplyv na životné prostredie, ako aj objem vytvoreného odpadu počas výroby a nasledujúceho použitia výrobkov tak, aby nedochádzalo k narušeniu vnútorného trhu.</p> <p>Medzi uvedené opatrenia patria opatrenia slúžiace na podporu vývoja, výroby a odbytu výrobkov, ktoré sú vhodné na viacnásobné použitie, ktoré sú trvanlivé z technického hľadiska a ktoré sú potom, čo sa stanú odpadom, vhodné na opätovné použitie a recykláciu s cieľom umožniť správne uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. V týchto opatreniach sa zohľadňujú vplyvy výrobkov počas ich celého životného cyklu.“;</p>	<p>b) Odsek 2 sa nahrádza takto:</p> <p>„2. <u>Európska komisia a</u> členské štáty prijímú vhodné opatrenia na podporu, <u>aby sa zabezpečilo, že výrobky sa budú navrhovať</u> navrhovania výrobkov s cieľom znížiť ich vplyv na životné prostredie, ako aj objem vytvoreného odpadu počas výroby a nasledujúceho použitia výrobkov tak, aby nedochádzalo k narušeniu vnútorného trhu.</p> <p>Medzi uvedené opatrenia patria opatrenia slúžiace na podporu vývoja, výroby a odbytu výrobkov, ktoré sú vhodné na viacnásobné použitie, ktoré sú trvanlivé z technického hľadiska a ktoré sú potom, čo sa stanú odpadom, vhodné na opätovné použitie a recykláciu s cieľom umožniť správne uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. V týchto opatreniach sa zohľadňujú vplyvy výrobkov počas ich celého životného cyklu.“;</p>

Zdôvodnenie

Najzásadnejšie zmeny zamerané na dosiahnutie účinného využívania zdrojov sa môžu vykonať priamo pri zdroji. Zlepšenie dizajnu výrobkov, aby sa mohli opakovane použiť, opraviť a recyklovať, a optimalizácia obalu môžu vo výraznej miere prispieť k predchádzaniu vzniku odpadu, čo je na vrchole v hierarchii spôsobov nakladania s odpadom pred recykláciou a opakovaným použitím. Preto je potrebná ambicióznejšia politika v oblasti ekodizajnu na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Článok 1 – zmena smernice 2008/98/ES, bod 11

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>11. V článku 22 sa druhý odsek nahrádza takto:</p> <p>„Členské štáty do roku 2025 zabezpečia separovaný zber biologického odpadu s cieľom minimalizovať kontamináciu odpadových materiálov.</p> <p>Komisia posúdi nakladanie s biologickým odpadom, aby v prípade potreby predložila návrh. V tomto posúdení sa preskúma možnosť stanovenia minimálnych požiadaviek týkajúcich sa nakladania s biologickým odpadom a kvalitatívnych kritérií týkajúcich sa vykonávania kompostovania a digescie biologického odpadu s cieľom zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.“;</p>	<p>11. V článku 22 sa druhý odsek nahrádza takto:</p> <p>„Členské štáty do roku 2025 zabezpečia separovaný zber biologického odpadu s cieľom minimalizovať kontamináciu <u>recyklovateľných odpadových materiálov</u> a <u>zabezpečiť optimálnu recykláciu organických</u> odpadových materiálov.</p> <p>Komisia posúdi nakladanie s biologickým odpadom, aby v prípade potreby predložila návrh. V tomto posúdení sa preskúma možnosť <u>stanovenia minimálnych požiadaviek týkajúcich sa nakladania s biologickým odpadom</u> a kvalitatívnych kritérií týkajúcich sa vykonávania kompostovania a digescie biologického odpadu s cieľom zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.“;</p>

Zdôvodnenie

Biologický odpad neznečisťuje životné prostredie. Zber by mal byť založený na tom, ako sa dá tento odpad čo najlepšie využiť (napr. energia z bioplynu, hnojivá atď.), a nie na tom, ako udržať ostatný odpad suchý. Okrem toho by sa nemala ukladať povinnosť oddeleného zberu alebo spôsobu nakladania s biologickým odpadom. Mala by sa umožniť pružnosť, pokiaľ ide o prispôbenie sa miestnym podmienkam a novým technológiám. Rozhodujúca je kvalita biologického odpadu, a nie spôsob jeho zberu alebo spôsob nakladania s ním.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), príloha VI

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Zloženie komunálneho odpadu</p> <p>Komunálny odpad zahŕňa odpad z domácností a jemu povahou a zložením podobný odpad z maloobchodu, malých podnikov, kancelárskych budov a inštitúcií (napríklad škôl, nemocníc, vládnych budov), ktorý zbierajú obce alebo ktorý sa zbiera v ich mene.</p> <p>Zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — objemný odpad (napr. biela technika, nábytok, matrace), — záhradný odpad, listy, pokosenú trávu, pouličný odpad, obsah smetných kontajnerov a odpad vznikajúci pri čistení trhov, — odpad tvorený určitými komunálnymi službami, t. j. odpad vznikajúci pri údržbe parkov a záhrad a čistení ulíc. <p>Zahŕňa aj odpad rovnakého pôvodu a podobného druhu alebo zloženia, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sa nezberia v mene miest a obcí, ale priamo v rámci systémov zodpovednosti výrobcu alebo ho zbierajú súkromné neziskové inštitúcie na účely opätovného použitia a recyklácie, najmä formou separovaného zberu, — pochádza z vidieckych oblastí, kde neexistuje pravidelný odvoz odpadu. <p>Nezahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpad z kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenskeho kalu, — stavebný odpad a odpad z demolácie. 	<p>Zloženie komunálneho odpadu</p> <p>Komunálny odpad zahŕňa odpad z domácností a jemu povahou a zložením podobný odpad z maloobchodu, malých podnikov, kancelárskych budov a inštitúcií (napríklad škôl, nemocníc, vládnych budov), ktorý zbierajú obce alebo ktorý sa zbiera v ich mene.</p> <p>Zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — objemný odpad (napr. biela technika, nábytok, matrace), — záhradný odpad, listy, pokosenú trávu, pouličný odpad, obsah smetných kontajnerov a odpad vznikajúci pri čistení trhov, — odpad tvorený určitými komunálnymi službami, t. j. odpad vznikajúci pri údržbe parkov a záhrad a čistení ulíc. <p>Zahŕňa aj odpad rovnakého pôvodu a podobného druhu alebo zloženia, ktorý:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sa nezberia v mene miest a obcí, ale priamo v rámci systémov zodpovednosti výrobcu alebo ho zbierajú súkromné neziskové inštitúcie na účely opätovného použitia a recyklácie, najmä formou separovaného zberu, — pochádza z vidieckych oblastí, kde neexistuje pravidelný odvoz odpadu. <p>Nezahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odpad z kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenskeho kalu, — stavebný odpad a odpad z demolácie. <p><u>V Európskom katalógu odpadov je presne definované, čo spadá do kategórie komunálneho odpadu.</u></p>

Zdôvodnenie

Spoločná definícia je potrebná na posúdenie toho, či členské štáty plnia ciele právnych predpisov o nakladaní s odpadom, a na porovnanie ich politík, a nie na to, aby sa hodnotila výkonnosť miestnych orgánov. Komunálny odpad by sa preto nemal vymedzovať na základe toho, kto zber realizuje, ale na základe toho, čo je predmetom zberu (napr. zloženie odpadu). Okrem toho, definícia komunálneho odpadu stanovená v smernici je ešte podrobnejšia v Európskom katalógu odpadov, ktorý samotný vychádza z rozhodnutia Európskej komisie.

V Bruseli 12. februára 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA
